

Notat

Dato: 5. oktober 2022

Journalnr.: 22/10288

PFAS

Status i Norddjurs Kommune - oktober 2022.

Notatet har baggrund i den stigende viden om ophobet PFAS i vores miljø. I Norddjurs Kommunes sætter det fokus på kystbadevand, grund- og drikkevand, perkolatvand, udbringning af spildevandsslam samt brandøvelsespladsen Moselunden.

RESUME

- Kystbadevand: Der er ikke fundet overskridelser på PFAS ved Miljøstyrelsens to analyser fra badevand ved udmundning af Randers Fjord ved Udbyhøj eller Ålebugten ved Fornæs. Undersøgelsen har ikke givet anledning til yderligere undersøgelse.
- Drikkevand, almene vandværker: Der er ikke påvist PFAS i de 36 almene vandværkers drikkevand eller borer. Et mindre alment vandværk indsender analyse senest 1. november 2022.
- Drikkevand, eksponering med PFAS båret i havskum: Der er specielt ikke fundet PFAS i Anholt Vandværk (udsat for eksponering med PFAS båret i havskum).
- Drikkevand, ikke almene vandværker: Alle ikke-almene vandværker (3-9 forbrugere samt enkeltindvindere med kommerciel anvendelse) skal have undersøgt for PFAS senest den 1. marts 2023.
- Brandøvelsespladsen Moselunden: Der er påvist PFAS i mindre omfang ved og under Brandskolen, Langagervej 16. Fundet var forventeligt og truer ikke grundvand, der er udpeget til drikkevandsinteresser, Saltbækken, afgrøder på markerne eller græssende kreaturer.
- Spildevandsslam: Der påvises indhold af PFAS i spildevandsslam, der anmeldes til udbringning på landbrugsjord. Hvis det vejledende kvalitetskriterie for PFAS i jord er overskredet afvises anmeldelsen af forvaltningen efter Miljøstyrelsens anbefaling. Hvis der ansøges om udbringning indenfor vandværkers indvindingsopland, vurderes konkrete risiko for grundvandet.
- Perkolatvand: Reno Djurs har påvist PFAS i opsamlet perkolat, der pumpes til Fornæs Renseanlæg. Ligeledes er der fund i monitoringsboringer nedstrøms pladsen og i grundvandet under Etape 1. Der er ikke drikkevandsinteresser tilknyttet grundvandet. Ligeledes er det vurderet, at der ikke sker udslip til Hoed Å eller til evt. græssende kreaturer.

For uddybende information se næste side.

Kystbadevand:

Miljøstyrelsen undersøgte landets kystbadevand for PFAS på 50 lokationer i juli måned 2022. For Norddjurs Kommunes vedkommende blev prøverne udtaget ved Ålebugten ved Fornæs samt ved Randers Fjords udmunding ved Udbyhøj. På begge lokationer blev der påvist PFAS i meget lave værdier. Norddjurs Kommune har ikke foretaget supplerende undersøgelser.

Drikkevand

Pr. 1. oktober 2022 ændres drikkevandsbekendtgørelsen således at alle almene vandværker senest den 21. november 2022 skal have deres drikkevand målt for PFAS. Status for Norddjurs Kommune er at alle 37 almene vandværker, med undtagelse af et mindre vandværk, har fået undersøgt for PFAS pr. 1. oktober 2022. Der er ikke påvist fund over detektionsgrænsen ved nogen vandværkers boringer eller i noget af vandværkernes drikkevand.

Med baggrund i at alle vandboringer på Fanø har højt indhold af PFAS, som vurderes at stamme fra opkoncentreret PFAS i havskum der blæser ind over land, har der været særlig opmærksomhed på Anholt Vandværk. Der er imidlertid ikke påvist indhold af PFAS-stoffer i boringerne, målt med den lave detektionsgrænse gældende fra 1. januar 2022.

Bekendtgørelsen stiller krav om, at alle ikke-almene vandværker (3-9 forbrugere samt enkeltindvindere med kommerciel anvendelse) skal have undersøgt for PFAS senest den 1. marts 2023.

Brandøvelsesplads, Moeslunden Langagervej 16

Med kendskab til at brandskum frem til ca. 2012 indeholdt PFAS har Miljøstyrelsen sat fokus på landets brandøvelsespladser. I Norddjurs Kommune omfattende øvelsespladsen Moeslund (Langagervej 16, 8500 Grenaa). Pladsen er undersøgt af Rambøll og afrapporteret i januar 2022. Supplerende undersøgelser er afrapporteret i april 2022. Foruden pladsen er der undersøgt for PFAS på 2 tilstødende landbrugsejendomme samt i Saltbækken. Der er som forventet fundet PFAS i jord og grundvand samt opsamlingsstanke ved pladsen. Pladsen ligger i et område der er uden udpegning til drikkevandsinteresser, ligesom der ikke er boringer eller vandindvinding indenfor stor afstand. Desuden er der fund af PFAS over jordkvalitetskriteriet ved en kreaturejendom. Rambøll vurderer at fundet ikke har betydning for dyrkning af landbrugsafgrøder. ARLA har pr kulance undersøgt mælk fra ejendommen ved 3 lejligheder uden at konstatere problemer med PFAS. Der udbringes ikke spildevandsslam på ejendommens jorde.

Der er konstateret PFAS-forbindelser i Saltbækken ud for og opstrøms øvelsespladsen. Nedstrøms overholdes miljøkravet, sandsynligvis pga. fortynding. Der er ikke kendskab til græssende kreaturer langs bækken, og der er lille sandsynlighed for at kreaturer i givet fald kan komme i kontakt med bækken.

PFAS i spildevandsslam der udbringes på landbrugsjord

Miljøstyrelsen har fastsat en foreløbig vejledende grænseværdi for PFAS-stoffer i spildevandsslam som udbringes på landbrugsjorder. Hermed er der mulighed for at afvise udbringningen efter en konkret individuel vurdering af risikoen for forurening af jord, afgrøder og grundvand. I tilfælde hvor der anmeldes udbringning af slam indenfor et alment vandværks indvindingsopland (der hvor grundvandet dannes) vurderes altid sårbarheden af grundvandsmagasinet.

Perkolatvand, RenoDjurs redegørelse for PFAS

RenoDjurs i et notat af 21. februar 2022 redegjort for PFAS-problematikken til Norddjurs Kommune og Miljøstyrelsen. Der er konstateret indhold af PFAS i boringer nedstrøms anlægget. Der er pt. ikke fastsat grænseværdier for udvaskning af PFAS i deponeret affald. Kommunen har ikke fastsat grænseværdier for spildevand (perkolat) der ledes til renseanlæg, ligesom der ikke er grænseværdier for grundvand der er uden udpegning til drikkevandsinteresser.